
Розвиток проєктувальної компетентності вчителів, як запорука вдалої організації безпечного освітнього середовища в умовах дистанційного навчання

Наталія Логінова

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, комунальний заклад «Вінницький ліцей №7 ім. Олександра Сухомовського», Вінниця, Україна
ORCID 0000-0001-8754-9490

Для цитування цієї статті:

Логінова Наталія. Розвиток проєктувальної компетентності вчителів, як запорука вдалої організації безпечного освітнього середовища в умовах дистанційного навчання. International Science Journal of Education & Linguistics. Vol. 2, No. 2, 2023, pp. 1-9. doi: 10.46299/j.isjel.20230202.01.

Надійшла до редакції: 03 лютого 2023 р.; **Схвалено:** 13 лютого 2023 р.;

Опубліковано: 01 квітня 2023 р.

Анотація: Стаття присвячена визначенню рівнів розвитку проєктувальної компетентності, сутності понять: професійний стандарт вчителя, компетентність та компетенція, сучасний освітній простір, проєктна культура вчителя, описано розвиток проєктувальної компетентності як складової професійного стандарту вчителя закладу загальної середньої освіти, визначено критерії та рівні сформованості цієї компетентності, обґрунтовано компоненти розвитку проєктувальної компетентності вчителів, які охоплюють принципи, цілі, та завдання. Проєктувальна компетентність учителя являє собою професійно-особистісну якість, що заснована на теоретичних знаннях, практичних уміннях, особистісному досвіді, ціннісних орієнтаціях учителя, співпраці з адміністрацією, учнями та батьками, які сприяють ефективній підготовці для створення осередків навчання та виховання у освітньому процесі. Описане відкриття феномену «віртуальна проєктувальна компетентність учителя».

Ключові слова: професійний стандарт вчителя, сучасний освітній простір, компетенція, компетентність, проєктувальна компетентність, віртуальна проєктувальна компетентність, дистанційне навчання.

---

1. Вступ

Освіта XXI століття, як і освітній простір спонукають до корінного переосмислення освітньої траєкторії розвитку, оновлення та адаптації змісту освіти до викликів сучасності, методів та прийомів становлення особистості учня, як суб'єкта і творця власного життя, створення проєктно-життєвого простору, спрямованого на розвиток і саморозвиток освіченої, конкурентоспроможної особистості, якій під силу творчо розв'язувати проблеми, яка має бажання змінити на краще своє власне життя і матиме можливість впливати на покращення життя своєї країни.

Суспільству потрібен не виконавець, а творець. Школа зобов'язана створити безпечне й комфортне середовище, підтримувати дитину в усіх починаннях, сприяти виробленню в неї механізмів і технологій моделювання життєвих стратегій та проєктів. Місія дванадцятирічної школи спрямована на оволодіння кожним учнем ключових компетентностей, які є основними важелями у навчально-виховному процесі й запорукою у досягненні результату.

Саме творчі здібності учителя створюють унікальні передумови для розвитку творчого учня. Володіння педагогом проєктувальною компетентністю стимулює його застосовувати

творчі ідеї та теоретичні знання на практиці. У процесі дослідження розкрито суть, специфіку та переваги розвитку проєктувальної компетентності відповідно до професійного стандарту вчителя.

У межах статті описано компоненти, які включають перелік здібностей, необхідних для успішної реалізації проєктувальної компетентності вчителя, розкрито значення поняття компетентність на відміну від компетенції у контексті визначення рівня професіоналізму вчителя.

Розвиток сучасного суспільства напряму залежить від швидких процесів які відбуваються в країні: політичні, соціокультурні, економічні. Особливо відчутні зміни протягом останніх трьох років, так як життя під час пандемії та в умовах дії воєнного стану кардинально розділили життя на до і після. Усі вищеперераховані процеси напряму залежні від загального стрімкого розвитку у галузях інформатики, комп'ютеризації та науково-технічного процесу в цілому. Не зважаючи на життя в умовах війни, наша країна не пасе задніх на фоні з країнами Європи та світу, ми практично живемо у форматі онлайн. Незалежно від усіх глобальних змін та реформ, освіта продовжує займати провідну роль та мати безпосередньо великий вплив на формування світогляду особистості в цілому. Виклики сьогодення вимагають від освіти швидкої трансформації, гнучкості й проєктування комфортного середовища для дитини, незалежно від обраної форми навчання.

Майбутнє характеризується зростанням невизначеності. Багато традиційних професій можуть зникнути впродовж однієї зміни поколінь, натомість з'являтимуться інші, з невідомими на сьогодні характеристиками. Саме тому в змісті формальної загальної середньої, професійної (професійнотехнічної), фахової передвищої та вищої освіти все більша увага приділяється формуванню й розвитку загальних (універсальних, ключових тощо) компетентностей і наголошується на необхідності вміти безперервно вчитися впродовж життя. У парадигмі навчання впродовж життя формальна освіта розглядається як відправна. [1]

Єдиний соціальний інститут через який проходить кожна людина – освітній. Саме тут людина отримує початкові знання, розвиває уміння вчитися, здобуває практичні навички, формує профорієнтаційні погляди, розвиває почуття власної гідності, патріотизму та громадянську позицію. Початок 2020 року став початком дистанційного навчання в Україні, а початок 2022 року – його розквітом. Педагоги опанували освітні платформи, додатки, вдосконалили можливості проведення відеоконференцій із застосуванням новітніх технічних засобів навчання. Велика кількість учителів, володіючи проєктувальною компетентністю на високому рівні, створили власне освітнє середовище: сайти, сторінки в соціальних мережах, блоги, Google класи, відеотеку з поясненнями та уроки на каналах у You Tube. Таким чином можна стверджувати про виникнення нового поняття «віртуальної проєктувальної компетентності вчителя». Освітнє середовище сьогодні – це віртуальний світ у режимі онлайн. Саме володіння віртуальною проєктувальною компетентністю дає можливість учителю вдало створювати безпечне середовище у мережі Інтернет та на постійній основі працювати, не маючи потреби перебувати в закладі.

Вимушене дистанційне навчання стало викликом для всіх учасників освітнього процесу: вчителів, учнів та батьків. Організувати якісне навчання з використанням цифрових технологій, надихати й мотивувати учнів, давати раду технічним проблемам виявилось зовсім не просто. Але Україна не виняток — жодна держава, жодна освітня система у світі не була готова до цього. [2]

В основу дистанційного навчання покладено й самостійну роботу здобувача освіти зі спеціально створеними освітніми ресурсами і навчальними матеріалами. Дякуючи сучасним технологічним можливостям освітній процес відбувається синхронно разом з учителями та однокласниками, з можливістю постійно отримувати зворотній зв'язок, не залежно від місця перебування.

Поняття дистанційне навчання з'явилося в Європі наприкінці XVIII століття. В Україні датою офіційного початку запровадження дистанційного навчання можна вважати 21 січня

2004 року, коли наказом № 40 Міністерства освіти і науки України було затверджено «Положення про дистанційне навчання», яке поклало початок запровадженню нових технологій у галузі освіти, проте масово дистанційне навчання тільки починає впроваджуватись. [3]

2. Об'єкт і предмет дослідження

Реагуючи на виклики сьогодення та вимушений перехід на дистанційну форму навчання, нагальну потребу у створенні сучасного й безпечного освітнього середовища, актуальність розвитку проєктувальної компетентності вчителів, недостатня висвітленість питання щодо формування проєктувальної компетентності в системі освіти, зокрема віртуальної, зважаючи на необхідність, актуальність та відсутність альтернативи, що до впровадження дистанційного навчання, дотримання вимог констатованих професійним стандартом вчителя.

3. Ціль дослідження

У межах статті дати характеристику компонентам, які об'єднують уміння й навички, необхідні для вдалої реалізації проєктувальної компетентності вчителя, зокрема поняття «віртуальна проєктувальна компетентність», розкрити зміст понять компетентність та компетенція в контексті визначення рівня професіоналізму педагогічного працівника.

4. Аналіз літератури

Сучасні літературні джерела дають безліч визначень поняттю «дистанційне навчання», так як дана форма здобуття освіти існує в Україні близько двадцяти років. Традиційний зміст описано у наукових працях М. Томпсона, М. Мура, А. Кларка, і Д. Кігана тощо. Кожен із цих авторів додав власне бачення у сутність поняття та обґрунтував його особливості, переваги та виклики. У вітчизняній науці переважає сприйняття дистанційного навчання як «форми організації освітнього процесу, основою якої є самостійна робота учня, який навчається» [4].

При підготовці до проведення дослідження було опрацьовано низку робіт, у яких висвітлені теоретико-методологічні та психолого-педагогічні засади формування проєктувальної компетентності працівників закладів освіти. Так, В. Гриньова [5], К. Юр'єва та О. Тіщенко [6] у своїх наукових доробках обґрунтували теоретичні основи формування професійної компетентності, її суть, види тощо; у роботі О. Жерновникової [7] визначено дидактичні засади підготовки майбутніх учителів до навчального проєктування; концептуальні положення педагогічного проєктування висвітлено в працях Н. Брюханової [8]; методологічне підґрунтя проєктування системи дистанційного навчання розроблено Н. Буркіною [9] та В. Докучаєвою [10], а загальні принципи – М. Колядою [11]; технологічну основу проєктування освітнього процесу запропоновано І. Зязюном [12], М. Гриньовою [13], Т. Гончаренко, В. Шарко [14], О. Кравцем [15]; передумови проєктування освітнього середовища майбутніх учителів проаналізовано О. Коханко [16], О. Солом'яним [17], О. Ярошинською [18], а освітнього середовища учнів – О. Коберником [19], А. Цимбалару [20]. Із зарубіжних учених проєктувальну компетентність досліджували К. Куїн [21].

5. Методи дослідження

Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти спрямований на виконання завдань загальноосвітніх навчальних закладів II і III ступеня і визначає вимоги до освіченості учнів основної і старшої школи. Цей Державний стандарт ґрунтується на засадах особистісно зорієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів, що реалізовані в

освітніх галузях і відображені в результативних складових змісту базової і повної загальної середньої освіти. [22]

Вищеперераховані аспекти акцентують увагу на важливості підготовки вчителя, а саме його професійного становлення, набуття практичних навичок на основі теоретичних, які б відповідали вимогам описаним у професійному стандарті вчителя закладу загальної середньої освіти, володіння усіма необхідними компетентностями з можливістю постійного зросту та самовдосконалення, реагування на зміни в країні й світі.

Відповідно до наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 року №2736 «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти» (з дипломом молодшого спеціаліста) визначено компетентності, які діляться на дві групи: загальні (громадянська, соціальна, культура самовираження, лідерська й підприємницька компетентності) і професійні (мовно-комунікативна, предметна, методична, інформаційно-цифрова, психологічна, емоційно-етична, компетентність педагогічного партнерства, інклюзивна, здоров'язбережувальна, проєктувальна, прогностична, організаційна, оцінювально-аналітична, інноваційна, здатність до навчання впродовж життя, рефлексивна компетентність). [23]

Поняття “компетентність” (лат. *competens* – відповідний, здібний) означає коло повноважень будь-якої посадової особи чи органу; володіння знаннями, досвідом у певній галузі. “Компетентність” визначає рівень професіоналізму особистості, а її досягнення відбуваються через здобуття нею необхідних компетенцій. Під значенням слова «компетенція» ми розуміємо сукупність взаємозалежних якостей особистості (знання, уміння, навички, способи діяльності), необхідних для якісної продуктивної діяльності. Компетентність визначаємо як володіння відповідними компетенціями. Аналіз визначень педагогічної компетентності дає змогу стверджувати, що педагогічна компетентність є системою наукових знань, інтелектуальних і практичних умінь і навичок, особистісних якостей і утворень, яка при достатній мотивації та високому рівні професійності психічних процесів забезпечує самореалізацію, самозбереження та самовдосконалення особистості педагога в процесі професійної діяльності. [24]

Таким чином, компетентність є інтегральною характеристикою конкурентоспроможної особистості, яка характеризує людину як суб'єкта певної діяльності, а розвиток здібностей дає можливість кваліфіковано виконувати роботу, приймати рішення в проблемних ситуаціях, планувати та виконувати дії, що призводять до раціонального й успішного досягнення поставлених цілей. [25]

6. Результати дослідження

Отже, поняття «компетенція та компетентність» значно ширші за поняття «знання, уміння, навички», тому що охоплюють: спрямованість особистості (мотивацію); здібності особистості до подолання стереотипів, відчуття проблеми, прояв принциповості, гнучкості мислення; характер особистості – самостійність, цілеспрямованість, вольові якості.

Саме розвиток проєктувальної компетентності, як один із важливих складників професійного стандарту вчителя, володіння яким дозволяє урізноманітнити та вплинути на організацію освітнього середовища, зокрема й віртуального.

Володіння проєктувальною компетентністю дає можливість учителю об'єднати професійні знання, попередньо набутий досвід, організаторські та комунікаційні здібності, уміння моделювати та прогнозувати кінцевий результат.

Під визначенням «проєктувальна компетентність педагога» варто розуміти володіння особистісними якостями, тобто сукупність власних здібностей, напрацьованого досвіду та рис характеру, а саме: педагогічна майстерність у поєднанні з організаторськими здібностями,

уміння теоретичні знання реалізовувати на практиці, прийняття управлінських рішень у нестандартних ситуаціях, наявність критичного мислення й гнучкості у виборі методів професійної діяльності, уміння швидко опанувати нові прийоми й методи в робочому процесі, бажання постійно самовдосконалюватися та «йти в ногу з часом». Володіння вищеперерахованими здібностями дозволяють вчителю ефективно співпрацювати з учнями та батьками, реалізовувати здатність проєктувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів в освітній діяльності, зокрема й під час дистанційного навчання, у віртуальному освітньому просторі.

Нова українська школа рекомендує створювати сім обов'язкових осередків для класу, які мають бути багатофункціональними, інклюзивними, гнучкими і з креативним дизайном без перенасичення. Та найголовніший показник справді «класної» кімнати — дитина, вмотивована вчитися, якій затишно, вона налаштована на творче спілкування та різноманітні активності.

Для створення багатофункціонального середовища вчитель застосовує володіння проєктувальною компетентністю, яка з роками практики долає різні рівні її розвитку.

Відповідно до визначених особистих якостей та набутого досвіду й практики можна виокремити такі рівні розвитку й сформованості проєктувальної компетентності вчителів: початковий, достатній і креативний.

Окрім розвитку професійних якостей, постійного розширення досвіду, розвиток проєктувальної компетентності характерний наявністю критеріїв та показників її сформованості:

- мотиваційний (прагнення вирішувати педагогічні завдання, проявляти творчість, активність й самостійність у проєктній діяльності),

- когнітивний (рівень володіння проєктними технологіями та системою знань щодо методики викладання дисциплін на основі застосування технологій, розуміння специфіки застосування інформаційно-комунікаційних технологій в ході проєктно-творчої роботи, вміння щодо проєктування освітніх технологій, організації самостійної творчої роботи, розробки навчально-творчих осередків),

- рефлексійний (здатність об'єктивно оцінювати ризики та успіхи щодо застосування технологій у власній діяльності; здатність до аналізу і рефлексії власної діяльності; здатність до самовдосконалення).

Для прогресивного розвитку проєктувальної компетентності в умовах дистанційного навчання вчителю необхідно володіти наступними компонентами – характерними видами діяльності, кожен з яких об'єднує наявні уміння, знання та навички, необхідні для її реалізації:

- Мотиваційний компонент – уміння визначити мету, використовувати систему прийомів із стимулювання, реалізовувати взаємопов'язані цілі (навчальні, виховні, розвивальні) та прогнозувати очікуваний кінцевий результат.

- Творчий компонент – уміння вдало підібрати тематику навчально-виховного матеріалу відповідно до вікових та індивідуальних особливостей учнів, планувати і будувати педагогічний процес, незалежно від форми навчання, визначити послідовність дій – структуру, етапи, кроки, проєктувати й створювати навчально-матеріальну базу.

- Організаторський компонент – уміння залучити здобувачів освіти до різноформатних видів освітньої діяльності, організувати учнівський і батьківський колективи та на певному етапі перетворити його на інструмент педагогічного впливу.

- Ораторський компонент – налагодження комунікації з колегами, учнями, батьками, представниками громадськості, організація співпраці зі школами-партнерами, вищими навчальними закладами, враховуючи принцип наступності.

- Пізнавальний компонент – уміння оволодіти індивідуальними ресурсами особистості, які зумовлюють когнітивне ставлення учнів до вирішення проблемних ситуацій з урахуванням принципів гуманізму, а також особливості світобачення в індивідуальній свідомості.

- Управлінський компонент – володіння сукупністю умінь та навичок, які забезпечують успішність процесу прийняття рішень.

- Рефлексивний компонент – уміння систематично працювати над власною самоосвітою, знаходити інформацію, яка б задовольняла власні пізнавальні інтереси, вдало застосовувати елементи самокритики, особливо при аналізі власних досягнень, генерувати нові ідеї, продукувати альтернативні рішення, бути у постійному пошуку нових наукових досліджень.

- Регульовально-контрольний компонент – уміння здійснювати самоконтроль за вирішенням поставлених цілей й тримати на контролі діяльність учнів, правильність виконання навчальних завдань, точність відповідей.

- Результативно-оцінювальний компонент – уміння об'єктивно оцінювати досягнення щодо продукування, реалізації, застосування креативних підходів у власній проєктній діяльності; здатність до самоаналізу, самовдосконалення.

Усі вищепераховані компоненти можна застосувати у роботі вчителя будь-якої спеціальності. Адже кожен вчитель прагне та створює своє неповторне освітнє середовище, в якому згодом з'являються осередки, притаманні саме цьому педагогу, саме його предмету, саме його учням. Для успішного їх здійснення необхідні відповідні здібності та уміння:

- проєктування та конструювання (здатність вибудувати етапи наближення задуму до його предметної реалізації),

- моделювання (створення образу об'єкта, явища або процесу, яких ще нема в реальності),

- комунікативні (достатній рівень володіння ораторським мистецтвом у поєднанні з емоційним забарвленням),

- організаційні (володіння навичками організаторської роботи із застосуванням поетапного планування),

- конструктивні (уміння йти на компроміси, досягати консенсусу у будь-якій конфліктній ситуації, створення атмосфери співробітництва),

- перцептивні (володіння навичками практичного психолога, наявність знань із вікової психології, уміння проникати у внутрішній світ вихованця, не завдаючи йому шкоди),

- сугестивні (уміння бути авторитетом, наявність власної харизми, уміння бути цікавим)

- дидактичні (бездоганне володіння знаннями із власного предмету, всебічна обізнаність, безперервна підготовка, уміння доступно пояснювати матеріал),

- пізнавальні (розвиток властивостей пізнавальних процесів, інтелекту, які проявлять себе під час успішного вирішення завдань),

- самоконтролюючі (здатність контролювати власні емоції, поведінку, розвивати здібності театрального мистецтва),

- підприємницькі (набір якостей, умінь, здібностей, що дозволяють знаходити і використовувати краще поєднання ресурсів для втілення ідей та задумів).

Сьогодні школа бере на себе місію: максимального наближення використання знань у житті, самоствердження та індивідуальний розвиток, самореалізація та успішна участь у житті суспільства.

Стратегічним завданням кожного закладу освіти є створення й надання здобувачу освіти безпечного комфортного, освітнього середовища та надання послуг високої якості шкільної освіти. Для вдалої реалізації стратегії розвитку освіти та формування проєктної компетентності педагогів необхідно створити відповідні умови, а саме: оновлення змісту шкільної освіти, застосування сучасних технологій навчання і виховання, що напряду пов'язане із належним фінансуванням. Саме реалізація змісту проєктувальної компетентності вчителів ґрунтується на складових: неперервного процесу самоосвіти вчителів, доступ до курсів підвищення кваліфікації у провідних менторів з актуальною сьогоденню тематикою, забезпечення сучасними технічними засобами, системності, інноваційності, інтеграції науки в освітні процеси, випереджального розвитку, відкритості освіти, особистісного цілепокладання, вибору індивідуальної освітньої траєкторії, продуктивності навчання.

Пріоритетними напрямками розвитку проєктувальної компетентності вчителів є:

- систематичне відвідування курсів підвищення кваліфікації з провідними фахівцями з технологій дистанційного навчання та представниками кіберполіції;
- створення сприятливих умов для формування безпечних освітніх осередків, особистісно зорієнтованої та відкритої системи освіти в школі;
- створення безпечного, комфортного, розвивального освітнього середовища в закладі чи онлайн просторі для досягнення поставлених цілей з обов'язковим виконанням програми загальної середньої освіти;
- акцентування уваги на технологію особистісно-орієнтованого навчання та виховання, цілеспрямований систематичний розвиток особистості з інноваційним типом мислення, поведінки та культури захисту її прав;
- створення та облаштування безпечного, здорового інклюзивного середовища;
- повна інформатизація навчально-виховного й управлінського процесів у школі;
- внесення якісних змін у зміст підготовки педагогічних працівників з особливим проходженням інтернатури, призначеним наставником та випробувальним терміном.

7. Перспективи подальшого розвитку досліджень

Перспективи подальшого розвитку досліджень вбачаю в розробці та експериментальній перевірці технології формування проєктувальної компетентності учителів закладів загальної середньої освіти, зокрема віртуальної проєктувальної компетентності в умовах дистанційного навчання.

8. Висновки

Сучасна українська школа та сучасна освіта – це сучасні особистості, які обирають різні стилі у навчанні. Обов'язок вчителя – створити освітнє середовище, яке відповідатиме індивідуальним потребам кожного. Уміння адаптуватися до змін, змінюватися й творити в умовах реформи – це є найбільшим викликом, якісно вплинути та змінити парадигму освіти в цілому. Професія вчителя повинна бути гнучкою, готовою до вдосконалення, самоосвіти, діджиталізації. Сьогодення вимагає від учителя більше, ніж за всю історію існування школи – прийняти стрімкий виклик змін, який обов'язково буде під силу. Зазначені компоненти змісту проєктувальної компетентності вчителя, критерії та показники її сформованості, необхідні здібності та уміння для її реалізації, особливо в умовах дистанційного навчання, сприятимуть розвитку проєктувальної компетентності вчителів та ефективній роботі на етапі створення осередків безпечного освітнього середовища, як у закладі освіти, так і у віртуальному кабінеті.

Список літератури:

- 1) Концепція розвитку педагогічної освіти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///C:/Users/EliteBook840/Downloads/5b7bb2dcc424a809787929.pdf>
- 2) Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації. – 2020 – [Електронний ресурс]. Режим доступу: metodichni_recomendazii-dustanciyna_osvita-2020.pdf
- 3) Дистанційне навчання. Вікіпедія [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B5_%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.
- 4) Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати / В. Г Кремень – К.: Грамота, 2015. – 48 с.
- 5) Гриньова, В. М. Професійна компетентність учителя: суть, структура, умови формування. Х. : Апостроф, 2011.

6) Юр'єва, К. А., Тіщенко, О. М. Компетенція, компетентність, міжкультурна компетентність учителя: сутність і зміст. Засоби навчальної та науково-дослідної роботи, 2014, Вип. 42, С. 169-182. <http://oaji.net/articles/2014/982-1414764151.pdf>

7) Жерновникова, О. А. Підготовка майбутнього вчителя до навчального проєктування як психолого-педагогічна проблема. Педагогіка та психологія, 2015, Вип. 49, С. 193–202

8) Брюханова, Н. О. Концептуальні положення проєктування системи педагогічної підготовки майбутніх інженерів-педагогів. Проблеми інженерно-педагогічної освіти, 2012. Вип. 34-35, С. 8–13.

9) Буркіна, Н. В. Проєктування методичної системи дистанційного навчання математики у вищих навчальних закладах. (Дис. ... канд. пед. наук). Черкаський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2009.

10) Докучаєва, В. В. Теоретико-методологічні засади проєктування інноваційних педагогічних систем. (Дис. ... канд. пед. наук). Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, 2007.

11) Коляда, М. Г. Загальні принципи педагогічного проєктування і діяльнісний підхід до його реалізації. Проблеми сучасної педагогічної освіти, 2006, № 12, С. 95-101.

12) Зязюн, І. А. Дидактичне проєктування технологій і методів учіння у вимірах педагогічної дії. Витоки педагогічної майстерності, 2010, Вип. 7, С. 63-73.

13) Гриньова, М. В. Педагогічні технології: теорія та практика. Полтава : Прометей, 2012.

14) Гончаренко, Т. Л., Шарко, В. Д. Технології проєктування навчального процесу з фізики та підготовка вчителя до їх реалізації. Фізика та астрономія в школі, 2011, № 8, С. 23-26.

15) Кравець, О. Є. Теоретичні засади адаптивного підходу у використанні технології проєктування навчальної інформації викладачем вищого навчального закладу. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2013, Вип. 6, С. 126-130.

16) Коханко, О. Г. Формування у студентів знань і вмінь проєктування уроку на засадах матрично-модульного підходу. К. : Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, 2009.

17) Солом'яний, О. М. Педагогічне проєктування як складова професійної діяльності викладача вищої школи. Наука і освіта, 2006. № 3-4, С. 130-132.

18) Ярошинська, О. О. Проєктування освітнього середовища професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. Умань : ФОП Жовтий О. О., 2014.

19) Коберник, О. М. Проєктування навчально-виховного процесу в школі. К. : Хрещатик, 1995.

20) Цимбалару, А. Д. Педагогічне проєктування освітнього простору в школі I ступеня: теорія і практика. К. : Педагогічна думка, 2013.

21) Quinn, C. Getting down to business : Engaging students through innovative project designs. Selections. 36-th International Annual Conference, 2002, P. 107-108.

22) Банашко Л.В., Севастьянова О. М., Кришук Б. С., Тафінцева С. І., Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. «Концепція педагогічної компетентності майбутніх учителів у системі ступеневої підготовки спеціалістів початкової ланки освіти». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.kgpa.km.ua/?q=node/233>.

23) Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні. – К.: КПП, 2019. – 12 с.

24) Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (№ 1392 від 23 листопада 2011р.). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/ua/often-requested/state-standards/>.

25) НУШ. Професійний стандарт вчителя. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://nus.org.ua/news/zatverdily-try-profesijni-standart-vchytelya-dokument/>

The development of project competence of teachers as a key to the successful organization of a safe educational environment in the conditions of distance learning

Nataliia Lohinova

Eastern Ukrainian National University named after Volodymyr Dal, Communal Institution "Vinnytsia Lyceum №7 named after Oleksandr Sukhomovsky". Ukraine, Vinnytsia
ORCID 0000-0001-8754-9490

Abstract: The article is devoted to the definition of the levels of development of project competence, the essence of the concepts: the professional standard of a teacher, competence and competence, modern educational space, the project culture of a teacher, the development of project competence as described as a component of the professional standard of a teacher of a general secondary education institution, the criteria and levels of the formation of this competence are determined, substantiated components of the development of the teacher's project competence, which include principles, goals and tasks. The teacher's project competence is a professional and personal quality based on theoretical knowledge, practical skills, personal experience, value orientations of the teacher, cooperation with the administration, students and parents, which contribute to effective preparation for the creation of learning centers. and upbringing in the educational process.

Keywords: teacher's professional standard, modern educational space, competence, design competence, Virtual project competence of the teacher, distance learning.
